

AMD Moste v letu 1974

V društvo včlanjeno nad 3000 članov

Po obsežnih razpravah v društvenih komisijah in predsedstvu je izvršni odbor avto-moto društva Moste na seji 20. decembra, ki jo je vodil predsednik Franci Kostevc, med drugim obravnaval in sprejel tudi akcijski program društva za leto 1974 ter na njem zasnovana delovni program in gospodarsko-finančni načrt.

Akcijski program, ki je pravzaprav nadaljevanje in dopolnitev akcijskega programa iz leta 1973, je plod izkušenj in ocen društvenega delovanja v zadnjih letih in izraz duha pisma predsednika Tita in izvršnega biroja ter stališč 29. seje CK ZKS. Iz akcijskega programa veje želja in volja po utrjevanju zakonitosti, po razvijanju demokratičnih razmerij in socialistične samoupravne miselnosti in revolucionarnih pridobitev, po pospeševanju družbenopolitične angažiranosti društva, njegovih organov in članov itd. In še! Napovedan je boj proti grupaštvu, destruktivnemu rovarjenju, apolitičnosti ter proti vsem protisocialističnim in protisamoupravnim pojavom v društvu in njegovem okolju.

Društvo se bo kar najbolj prizadevalo za razširitev kroga svojih članov, ki že sedaj presegajo število 3000. Poleg tega pa se bo neutegoma lotilo iskanja možnosti in oblik za tesnejšo povezanost s člani, za spodbujanje njihovih interesov v smeri različnih društvenih dejavnosti in njihovega kar najbolj neposrednega vključevanja v društveno življenje. V ospredju nalog je širjenje društvenih dejavnosti med mladino in otroci, za sedaj predvsem v sodelovanju z OŠ Ketteja in Murna na Kodeljevem in gimnazijo v Mostah.

Da bi čim bolj izpolnjevali

svojo družbeno nalogo — skrb za varno in kulturno vožnjo v cestnem prometu — bo društvo nenehno pospeševalo strokovno in vzgojno, pedagoško in tehnično raven tečajev za voznike motornih vozil in praktičnih voženj, in sicer tako, da bo skrbelo za modernizacijo tehnične opreme in učil, za obnavljanje predavateljskega in inštruktorskega kadra, za učinkovito in vzorno podajanje učne snovi in za izpopolnjevanje učnega programa. Ob sodelovanju ustreznih komisij bo organiziralo dopolnilno vzgojo voznikov motornih vozil, zlasti v bližnji prihodnosti, ko bodo začeli veljati novi predpisi o varnosti v cestnem prometu.

Sedanje nazadovanje društva na športnem področju narekuje odločne ukrepe za nadaljnji in bolj dinamičen razvoj avto-moto in karting športa kot ene temeljnih dejavnosti društva. Vse sile bo treba usmeriti v pomlajevanje športnih kadrov, tekmovalcev in funkcionarjev, ter poskrbeti za kar največje politično, strokovno in materialno podporo tej panogi društvene dejavnosti.

Poleg teh nalog, ki zadevajo osnovne dejavnosti, postavlja akcijski program obsežne naloge tudi glede urejanja medsebojnih pravic in obveznosti delavcev v delovni skupnosti in njihovega vključevanja v sindikat, glede kadrovske in gospodarske

politike v društvu ipd.

Komunisti, ki delujejo v organih društva, še bolj pa tisti, ki so člani osnovne organizacije ZKS v AMD Moste, ustanovljene pred letom dni, so z idejno-politično zavzetostjo ter z razpravo in stališči, sprejetimi na konferenci osnovne organizacije ZKS v novembru 1973, odločilno prispevali ne le k politični oceni društvenega delovanja in sprejetju akcijskega programa, ampak so društvo prek njegovih dejavnosti pognali v boj za uresničevanje idej in stališč današnje politične stvarnosti.

Izvršni odbor si je v koledar društva za leto 1974 zapisal tri pomembne manifestacije:

— februarja razvite društvene prapore, ki ne bo samo simbol društva in njegovih članov, marveč tudi simbol enotnosti, pripadnosti in naklonjenosti vseh tistih, ki bodo poklonili častne trakove in spominske žebličke;

— maja mednarodno karting dirko za nagrado mesta Ljubljana z udeležbo znanih tekmovalcev iz Slovenije, Hrvaške in Srbije ter iz mnogih sosednih držav;

— decembra redno skupščino avto-moto društva Moste, ki bo ocenila delo društvenih organov za preteklo obdobje in začrtala pot za naslednje obdobje, hkrati pa sprejela z ustavo in novimi zakoni usklajeni statut.

VINKO ŽELEZNIK

Od leve na desno: sekretar AMD Moste, Bogo Krenčič, predsednik Franci Kostevc, podpredsednik Tone Hegler, člani izvršnega odbora Božo Kovačič, Milan Potočar in Miha Strgar

Statuti krajevnih skupnosti

Uvajamo delegatski sistem

V predzadnji številki Nsk smo zapisali, da bomo kaj več o vsebini statuten krajevnih skupnosti spregovorili tedaj, ko bomo imeli v rokah statut občine Moste-Polje

Zaradi že znanih razlogov — kot so tudi spremembe republiške in zvezne ustave — pa tudi ni statuta občine. Ne glede na to pa je naša dolžnost, da sedaj čimprej pripravimo statute KS in jih tudi damo v razpravo delovnim ljudem tako v naseljih kot v TOZD.

Mesec dni je od tedaj, ko smo razposlali prek OK SZDL vsem krajevnim skupnostim osnutek statuta KS Moste. Do danes nam krajevne skupnosti niso poslale še nobenih pripomb. To zlasti velja zlasti za pristojne krajevne skupnosti, ki imajo nad 2000 volivcev. Statutarna komisija, ki je osnutek pripravila, je na posvetovanju pri OK SZDL in ob sprejemu za predsednike in tajnike krajevnih skupnosti ponovno poudarila, da je pripravljena aktivno pomagati krajevnim skupnostim pri sestavi oz. vključitvi specifičnih določil, karakterističnih za neko krajevno skupnost. Vendar do danes komisija ni prejela nobenega vabila za sodelovanje.

In kaj naj bi konkretno določil statut krajevnih skupnosti? V samoupravne organe krajevnih skupnosti uvajamo delegatski sistem. Razširiti je treba dejavnosti krajevnih skupnosti, ki so pred njo postavljene po novi ustavi. Samoupravljanje je vezano prek delegatov, ki morajo biti ves čas povezani z bazo, se z njo konzultirati ter njej poročati o vseh dogajanjih. S tem dosežemo, da ni več ločevanja med posrednim in neposrednim samoupravljanjem ter tega v statutih niti ne omenjamo. Ker je pomembnost delovanja krajevnih skupnosti v ustavi še posebej poudarjena, velja opozoriti na določbo, da se KS mora ustanoviti oz. njeno delovanje razširiti glede zadovoljevanja osebnih in skupnih potreb delovnih ljudi v naselju. Zato je treba nekoliko spremeniti obliko samoupravnega sistema, saj gre za širše samoupravne organe (zbor delegacij delovnih ljudi, svet krajevnih skupnosti, odbori in komisije itd.). Ločiti je treba vse novote, ki jih predvidevata obe ustavi in na novo pojmovati samoupravo v krajevni skupnosti. Po starem smo imeli samoupravo razdeljeno, oz. organizirano v statutu na neposredno — v zboru občanov — in posredno — v svetu krajevnih skupnosti (če referendum izpustimo). Po novem pa je samouprava razdeljena ali tudi deljena v KS takole: zbor delovnih ljudi (referendum ne omenjamo), zbor delegacij krajevnih skupnosti, svet KS, komisije KS, odbori, CZ ter poravnalni svet in delegacija KS na drugi strani, ko gre za uresničevanje pravic delovnih ljudi in dolžnosti v zvezi z izvrševanjem oblasti in upravljanja v družbenopolitičnih in samoupravnih interesih skupnosti. To rešje so novi samoupravni organi v krajevni skupnosti:

— zbor delegacij delovnih ljudi, — odbor za splošni ljudski odpor in družbeno samozastito, — poravnalni svet, — kolektivni izvršilni organ — svet krajevnih skupnosti, — individualni izvršilni organ — predsednik sveta KS, — odbori in komisije posameznih organov KS, ki imajo stalen ali začasen značaj kot oblika dela za posamezno področje delovanja KS.

Zbor delegacij naj bi bil po osnutku statuta najvišji samoupravni organ. Kot zbor (namesto konferenca) smo ga imenovali zato, da ločimo med samoupravnimi organi KS in delegatskimi razmerji, ker pač gre za obliko dela, ko delegati opravljajo nekatere naloge v družbenopolitičnih, samoupravnih in drugih interesih skupnosti. Zato se bodo delegati združevali v tako imenovani konferenci delegacij.

Velikost krajevnih skupnosti, strukturo prebivalstva, delovanje TOZD, zdravstva, šolstva, javne uprave, delovne ljudi, ki opravljajo samostojno poklicno dejavnost, kmete itd., bo treba upoštevati, ko bomo v posebnem sklepu o razpisu volitev določali število delegatov. Seveda bomo posebej pazili na to, da bodo enakomerno zastopana posamezna področja družbenega življenja v vseh samoupravnih organih KS. Za Moste smo se odločili, naj

šteje zbor delegacij 50 delegatov. Menimo, da je to število sprejemljivo za vsako krajevno skupnost, ki ima 2000 delovnih ljudi — pa tudi manj, saj je dokazano, da zbori delovnih ljudi (po starem zbori občanov) ne zajamejo vse strukture prebivalcev ter niti številčno ne potrjujejo večine. Seveda pa bo treba zbor delegacij KS v krajevni skupnosti, ki nima niti TOZD niti dislociranih OZD niti organizacij posebnega družbenega pomena, nekoliko spremeniti ter prilagoditi dejanskemu stanju. V nekaterih krajevnih skupnostih pa bo zbor delovnih ljudi sploh zamenjal naš zbor delegacij (Šmartno, Dolško, Klopce, Besnica, Lipoglav, Bizovik).

Svet KS tudi naprej ostaja center celotnega dogajanja v naselju, vendar je kolektivni izvršilni organ in ne odloča v vseh zadevah, kot se je to dogajalo do sedaj. Za pomoč ima nekoliko razširjene ali, če tako imenujemo, na novo oblikovane komisije, da kot specializirana oblika pospešujejo delovanje krajevnih skupnosti. Predsednik sveta KS postaja individualni izvrševalec, ki KS zastopa, pa je hkrati tudi odredbodajalec za izdatke KS. Predsednik zbora delegacij pa je novi „predstavnik“ krajevnih skupnosti in tudi podpisovalec splošnih aktov, ki jih izdajajo KS oziroma njeni organi.

Glede tajnika KS je treba omeniti zahtevo, da se to mesto določi kot profesionalno, seveda tako, da občinska skupščina zagotovi zanj v proračunu potrebna finančna sredstva in ne kot do sedaj, ko je morala KS iz svojega proračuna dodatno obremenjevati že tako pičle dohodke. Delo tajnika po obsegu in odgovornosti presega doseganje njegove dolžnosti in plačilo „od oka“ s skromnim honorarjem njegovo delo le podcenjuje. Menimo, da ne bo nič napak, če bomo v nekaterih KS imeli dva tajnika, to v primeru, da tajnika na razpis in glede moralno-političnih kriterijev ne bomo dobili. Potem je mogoče, da delo delimo na organizacijsko in tehnično plat ter nastavimo pač dva delavca, pa ju tudi primerno nagradujemo (velja za upokojene družbenopolitične delavce).

Tudi o financiranju oziroma materialni osnovi za uresničevanje pravic in dolžnosti delovnih ljudi v KS so se na dveh zadnjih posvetovanjih že izoblikovala neka stališča. Od nas bo odvisno, kako bomo sestavljali programe, kako se bomo dogovarjali s TOZD, drugimi krajevnimi skupnostmi; skratka, šlo bo za konkretno samoupravno dogovarjanje in tudi prevzemanje odgovornosti pred delovnimi ljudmi, če bomo neaktivni ali pa v zamudi pri sestavljanju programov. Vendar pa je na tem mestu še enkrat poudariti trdnost delegatskega načela sestave tako delegacij kot sveta KS. Priti bomo morali do neposrednega stika z delavci, ki so dejansko zainteresirani tako v TOZD kot v naseljih, kjer živijo.

Ne bo odveč, če ponovno poudarimo kot nujno nalogo (predvsem dejavnike, kot so SZDL, sindikati, statutarna komisije v TOZD ter občini), da bo v statutu vsake temeljne organizacije združenega dela

odnos do krajevnih skupnosti jasno opredeljen in da to ne bo več dobra volja direktorja ali propagandnega referenta (oglas, droben inventar za dedka Mraza ipd.), ampak statutarna ali samoupravna obveznost delovne organizacije do krajevnih skupnosti. Do sedaj — kot nam je znano — še nobena OZD ni poslala svojega statuta krajevni skupnosti v vednost, čeprav so bili osnutki statuten KS za Moste in Nove Jarše le-tim dostavljeni. Naj še omenimo, da bo verjetno občinska skupščina morala najti tudi potrebna sredstva za delo delegacij KS, sklicovanje sestankov itd., ker danes teh sredstev KS nimajo ali pa morajo iz svojih skromnih financ te same zalagati.

So predlogi, naj bi statut KS vseboval čimmanj deklarativnih prepisov iz zvezne in republiške ustave oziroma tako imenovanih preživelih metod. Vendar pa je omeniti, da vsega, kar na podlagi dosedanjih izkušenj mora zaživeti in se razvijati, le ni mogoče zapisati v statut. Po našem so to zadeve, ki spadajo v programe komisij in odborov, ki nekako utemeljujejo delo le-teh. Zato ne gre zapisovati vsako opravilo ali celo samo namen v člene statuta KS.

Družbenopolitične organizacije in društva v krajevni skupnosti dobivajo veliko večji pomen; med njimi zlasti Zveza komunistov in Socialistična zveza delovnega ljudstva. Razvijale se bodo in krajevna skupnost je življenjsko zainteresirana za dejavnost teh organizacij in društev — seveda enako na delegatskem načelu. Mnogičnost članstva in povečana dejavnost, kar je življenjskega pomena v KS, bosta zagotavljala dobro počutje delovnih ljudi, živčevij v naselju.

Na koncu naj ponovno zapišemo že omenjeno, vendar še zdaleč ne uresničeno željo, tj. združevanje krajevnih skupnosti. Menimo, da je možna združitev z drugo KS ali pa — v korist več krajevnih skupnosti — združevanje v skupnosti KS. Zlasti pa je treba preiti v naši občini na tolmačenje problemov posameznih KS in njihov uspehov ter se lotiti skupnega reševanja nekaterih nalog, kot npr., gradnje ali popravila mostov, cest, rekonstrukcije mestnih ulic, urejanja skupnih rekreacijskih naprav in prostorov itd. Vsaka krajevna skupnost ne more imeti vsega niti glede na prostor, pa je tako dana možnost, da nekatere naloge KS rešujejo skupaj, torej solidarno. Tako bi lahko dve KS imeli skupno strokovno komisijo za komunalno gospodarstvo, urbanistično programiranje, varstvo naravnega okolja in urejanja naselja ipd.

Krajevne skupnosti so dobile vzorčni statut, ki ga je izdelala posebna komisija in založila KS Borisa Kidriča. Tudi za ta osnutek menimo, da velja za mestne KS in so primestne in vsake KS potrebne večje spremembe. No, pred seboj imamo dva osnutka in delo nam je olajšano, ker je mogoče pri izdelavi statuta konkretne KS že upoštevati vzorčna določila.

LEOPOLD KOS

NAJVEČ SAMOPRISPEVKA V BIZOVIKU

Občinska skupščina Ljubljana Moste-Polje je pred novim letom sklicala na posvet predsednike in tajnike vseh sedemnajstih krajevnih skupnosti iz občine Moste-Polje. Namen sestanka je bil opozoriti na nekatere poglobitve naloge krajevnih skupnosti v letu 1974.

V uvodu je predsednik občinske skupščine Polde Maček govoril o izhodiščih družbenega in gospodarskega razvoja republike in občine v skladu z resolucijo izvršnega sveta SRS o smernicah gospodarskega razvoja ter splošne in osebne porabe. Znano je namreč, da je gospodarska rast v letu 1973 v nekem pogledu nazadovala, saj je dosegla namesto 7-odstotne samo 5,7-odstotno rast. To pa pomeni, da upada tudi produktivnost dela. Investicijske naložbe v občini Moste-Polje so se zmanjšale za 50 %, kar je pripisati dejstvu, da naši razvojni programi niso bili povsem realni. Predsednik občinske skupščine je nadalje govoril o potrebi hitrejšega uveljavljanja integracijskih procesov med panogami in notraj le-teh.

V občini Moste-Polje so perspektive stanovanjskega gradnje dokaj ugodne. Trenutno je v Štepanjskem naselju v gradnji 3000 stanovanj, v Novih Jaršah, v Slapah in v Zalogu pa še nadaljnjih 2000. Mimo tega bo v zazidalnem območju na voljo okoli 350 lokacij za individualno gradnjo.

Letos bo treba v občini s skupnimi močmi modernizirati nekatere najbolj zapuščene ceste, po katerih poteka živ promet ter zagotoviti zadostna solidarnostna sredstva za napeljavno vodovoda in električnega toka povsod tam, kjer tega še nimajo.

Poleg rednih sredstev iz občinskega proračuna in sredstev, ki jih bodo krajevne skupnosti prejele iz naslova participacije, pa obstajajo možnosti, da se sveti KS z medsebojnim samoupravnim sporazumevanjem in sporazumno s TOZD dogovar-

jajo o dodatnih virih financiranja najbolj perečih zadev.

Možno je tudi, da KS ustanovijo skupni sklad in temu ustrezno skupni program komunalnih dejavnosti. Tudi tu naj bi obveljalo solidarnostno načelo, da bolj razvita KS z manjšimi takšnimi potrebami pomaga manj razviti.

Lani so v enajstih močanskih krajevnih skupnostih zbrali 800.000 dinarjev krajevnega samoprispevka. Največ sredstev — 200.000 din sta zbrala KS in galsko društvo Bizovik, za kar sta prejela javno občinsko pri-

JAVOR

V naši vasi teče dokaj živahno kulturno življenje. Pred nedavnim smo imeli zopet dve prireditvi. Fantje so zaigrali dvodejanko Anarhist, otroci — šolarji pa so nastopili pod vodstvom Angele Lojvec z recitacijami. Tedaj so bili sprejeti cicibani med pionirje. Svečano su zaprisegli pred praporom in zdaj imajo v Javorju svoj pionirski odred, ki se imenuje po narodnem heroju Jožetu Habiču iz Podlipoglavja. Pionirjem čestitamo!

Lani 23. decembra pa so prišli pevci iz Brezovice. Zbor je pod vodstvom profesorja Milana Trčka zapel več narodnih pesmi. Ker je naša dvoranica majhna, je tako lepo donelo, da je pritegnilo vsakega ljubitelja petja. Vsi smo bili zadovoljni in čeprav nihče od pevcev ni bil še nikoli v Javorju, se mu zdi, da so vsi odšli z dobrimi vtisi, saj so obljubili, da še pridejo; upamo, da bodo obljubo držali.

znanje in pohvalo pa še 10.000 dinarjev denarne nagrade iz občinskega proračuna. Za njo sta najboljši KS Besnica in KS Šmartno ob Savi s po 120.000 dinarjev samoprispevka. Občinska skupščina pa je enajstim KS s participacijo prispevala 220.000 dinarjev. Letos bo tudi republiški cestni sklad z znatno participacijo prispeval k pospešeni modernizaciji krajevnih in medkrajevnih cest na podeželju, kar je tudi novost in velika spodbuda KS za hitrejšo reševanje tega zgočega problema.

Na koncu posvetovanja je predsednik komisije za krajevne skupnosti pri občinski skupščini Janez Jančar spregovoril še o nalogah, ki jih nalaga KS nova ustava in o sprejemanju statuten krajevnih skupnosti.

ff

Dedek Mraz nas je obiskal 29. decembra. Otroci so ga nestrpno pričakovali. Zbrali so se v razredu, ki je bil okrašen kot še nikdar. Spretno roke razredničarke Lojvec so napravile celo gozdno pravljico, ki je bila prava paša za otroške oči. Dedek Mraz se je pripeljal iz Ljubljane, pravzaprav je dejal, da prihaja izpod Triglava. Naj bo od kjerkoli že, otroci so ga bili veseli, saj je bil v lepi družini živali. Spremljevalka s harmoniko je otrokom zaigrala nekaj viž — bilo je zares lepo. Tudi nekaj odraslih je bilo med otroki. Seveda pa dedek Mraz ni pozabil na darila.

Tudi silvestrovali smo v dvorani — kje pa drugje, saj smo v njej kakor doma. Prav pohvale vredno je omeniti, da so skoraj vsi mladi fantje in dekleta pričakali novo leto doma v Javorju. Tudi naš nekdanji igralec, zdaj še tudi član društva Marjan H. (ki je že več let v tujini), pride vsako leto silvestrovat v Javor. Tudi letos ni izostal.

JOŽEFA SMREKAR